

Odolnost operační sestavy frontového LETECTVA

Po izraelsko-arabském konfliktu hodně se mluví v odborných vojenských kruzích o odolnosti sestavy letectva a letišť. V článku chci vyjádřit svůj názor na některé zásadní otázky a možná vyvolat diskusi k prohloubení a aplikaci poznatků tohoto zajímavého a jistě důležitého problému.

Rozhodující vojenskou příčinou porážky armád arabských států a zejména ozbrojených sil SAR byla nízká bojová pohotovost vojsk vůbec a pohotovost letectva, vojsk PVOS a systémů velení zvláště. V takových podmínkách akční nepřipravenosti ozbrojených sil na válku se nedostatky v odolnosti operační sestavy letectva projeví přirozeně ještě ve větší míře.

Při rozebírání zvoleného tématu chci postupovat podle těchto otázek:

- jaké jsou požadavky na operační sestavu frontového letectva,
- v čem je nutné vidět podstatu odolnosti operační sestavy frontového letectva, jeho letištních uzlů, letišť a týlových zařízení,
- faktory tvořící hodnotu odolnosti operační sestavy, letištních uzlů, letišť a týlových zařízení frontového letectva,
- odolnost systému velení frontového letectva.

Požadavky na operační sestavu frontového letectva

Operační sestava letecké armády frontového letectva je uskupení leteckých svazků, útvarů a zařízení v letištních uzlech, na letištích v týlových prostorech. Je součástí operační sestavy frontu.

Na operační sestavu letecké armády frontového letectva klademe tyto zásadní požadavky:

- musí odpovídat splnění hlavních úkolů letecké armády ve frontové operaci,
- musí umožňovat pružné použití frontového letectva,
- má vytvářet dobré předpoklady k letištnímu manévru letectva za pozemními vojsky v průběhu frontové operace,
- musí být odolná proti průzkumu a úderům nepřátelského letectva a ostatních prostředků vzdušného napadení.

V případě, že mírová dislokace frontového letectva je odlišná od operační sestavy, přistupuje ještě další požadavek, že sestava frontového letectva v mírové dislokaci musí umožňovat rychlý hromadný vzlet letectva ke splnění úkolů v prvním hromadném úderu (hlavní částí frontového letectva) a k manévru na letiště operační sestavy těch útvarů, které z mírových letišť nedoletí k objektům úderu.

Rozeberu postupně jednotlivé požadavky.

a) **Požadavek, aby operační sestava frontového letectva umožňovala splnění hlavních úkolů letecké armády ve frontové operaci** považujeme za hlavní a rozhodující. Při jeho uplatnění vycházíme ze:

- způsobu zahájení války (a tím i frontové útočné operace),
- hlavních úkolů letecké armády frontového letectva v této operaci,
- z možností letištní sítě pro základní operační sestavu a možností manévru letectva v průběhu operace.

V hraničním pásmu je nutné vycházet z možností zahájení války nenadálým vzdušným kosmickým napadením a hromadným použitím jaderných zbraní, nebo bez použití těchto zbraní s přechodem na jejich omezené použití.

Za hlavní úkoly letecké armády frontového letectva ve frontové útočné operaci počátečního období války považujeme:

- splnění úkolů v prvním hromadném úderu frontu a při odrazení vzdušného napadení nepřítele,
- ničení zbraní hromadného ničení, včetně jejich systémů velení a na vedení,
- boj s operačními zálohami,
- ochrana pozemních vojsk proti průzkumu a úderům ze vzduchu,
- přímá podpora pozemních vojsk,
- vzdušný průzkum,
- zabezpečení úkolů vzdušné přepravy.

Nejdůležitější z těchto úkolů je úkol v prvním hromadném úderu a odrazení vzdušného napadení nepřítele. Splnění tohoto úkolu musí v podstatě umožňovat již mírová dislokace frontového letectva letecké armády v příhraničním pásmu a plně mu odpovídat základní operační sestava. Tato sestava musí

umožňovat především dosáhnout objekty nepřítele, předurčené k úderům stíhacího bombardovacího letectva a průzkum průzkumným letectvem a zasadit stíhací letectvo na přístupech k chráněným vojskům a objektům frontu.

Letištní síť počtem letišť, jejich kapacitou a umístěním vzhledem k sestavě vojsk PVOS (zvláště PLRV) musí umožňovat rozptýlené rozmístění letectva (alespoň jeden letecký pluk na dvě letiště) v každém ročním období a kromě toho mít v sestavě letecké armády část záložních letišť k manévru.

b) Požadavek, aby operační sestava frontového letectva umožňovala jeho pružné použití.

Frontové letectvo má v porovnání s jinými druhy ozbrojených sil tu vlastnost, že je schopno soustředit těžiště svého úsilí v prostoru i času, popřípadě je přenášet podle potřeb diktovaných vývojem situace. Jeho síla je v možnostech palby i manévru. Aby mohlo frontové letectvo tuto přednost plně využít, musí — vedle základního požadavku, tj. centralizovaného velení — jeho operační sestava umožňovat rychlý vzlet, obnovu pohotovosti k dalším vzletům a vzájemné využití letišť, letištních uzlů různými druhy letectva (typy letounů).

c) Požadavek, aby operační sestava vytvářela dobré předpoklady k letištnímu manévru frontového letectva za pozemními vojsky v průběhu frontové operace, vyplývá z vlastního charakteru bojové činnosti frontového letectva ve frontové útočné operaci. Bojová činnost frontového letectva v 1. hromadném úderu má pro průběh operace mimořádný význam právě proto, že úder letectva směřují proti zbraním hromadného ničení a svazkům pozemních vojsk nepřítele, jež jsou v pohybu, dále i proto, že průzkumné letectvo letecké armády svým obletem získává pro raketová vojska frontu první kontrolní údaje o poloze a charakteru objektů nepřítele, předurčených k úderům. Tím však bojová činnost frontového letectva v operaci frontu teprve začíná. V dalším průběhu operace klademe na frontové letectvo úkol nepřetržitě vyhledávat a ničit zbraně hromadného ničení, zálohy atd. Pozemní vojska využívají výsledku 1. hromadného úderu, vyrazí na hlavních směrech útokem do hloubky území a sestavy nepřítele. K účinné podpoře i ochraně pozemních vojsk v průběhu operace je mimořádně důležitý včasný zásah letectva a jeho taktický dolet. Proto v podmínkách vysokých temp operace (80—100 km za den) musí útvary a svazky frontového letectva, zejména však stíhacího letectva a stíhacího bombardovacího letectva uskutečňovat denně manévry $\frac{1}{2}$ až $\frac{2}{3}$ svých sil. Základní operační sestava frontového letectva bude vytvářet dobré předpoklady k manévru, nebude-li nutné z hlediska doletu letounů přemísťovat první den operace za pozemními vojsky více než $\frac{1}{3}$ stíhacího bombardovacího letectva. V dalším průběhu operace bude požadavek přemísťování letectva regulovatelný v závislosti na tempu útoku pozemních vojsk, kapacitě leteckých stavebních útvarů a možnosti získané letištní sítě nepřítele.

d) Požadavek, aby operační sestava frontového letectva byla odolná proti průzkumu a úderům nepřátelského letectva nebo jiných prostředků vzdušného napadení má trvalou platnost, avšak jeho promítnutí do základní operační sestavy a sestavy letectva podle mírové dislokace má svoji specifikou.

Své uplatnění má

— v počtu a kvalitě letišť, vyčleněných pro leteckou armádu frontového letectva,

— v řešení PVO letištních uzlů a letišť a jejich ženijním vybudování,

— v organizaci a obsahu operačního zastírání a taktického maskování sestavy letišť frontového letectva.

Promítnutí tohoto požadavku do sestavy letectva společně s různými činiteli rozeberu v dalších částech článku.

e) **Požadavek, aby sestava frontového letectva mírové dislokace umožňovala rychlý hromadný vzlet letectva ke splnění úkolů v prvním hromadném úderu a k manévru na letiště operační sestavy** má rozhodující význam a souvisí s prvním požadavkem (aby sestava letectva odpovídala splnění hlavních úkolů). Jeho význam zdůrazňuje především úhroza zahájení války nenadálým vzdušným a kosmickým napadením.

Teoreticky by měla sestava frontového letectva v mírové dislokaci v příhraničním pásmu odpovídat operační sestavě. Rozdíl by měl být jenom v obsazení letišť rozptylu.

Uplatnění tohoto specifického požadavku spočívá

— v uplatnění stíhacího letectva na letištních uzlech (v návaznosti na systém vojsk PVOS), ze kterých může účinně zasáhnout proti vzdušným cílům na přístupech k prvnímu operačnímu sledu vojsk frontu,

— v umístění většiny stíhacího bombardovacího letectva a průzkumného letectva na letištních uzlech a letištích, ze kterých doletí k určeným objektům úderu nebo průzkumu,

— v přípravě předsunutých letišť nebo ve vhodné organizaci materiálně technického zabezpečení na letištích prvního sledu (aby byla schopna přijmout a vybavit k opakovanému vzletu další letecké útvary).

Závěrem k této části připomínám, že požadavky na operační sestavu frontového letectva patří do první kategorie požadavků. Z nich vyvozujeme požadavky na letištní uzly, popřípadě jednotlivá letiště, konkretizované podle druhů letectva (stíhacího, stíhacího bombardovacího, bombardovacího, průzkumného, dopravního výsadekovo letectva) pro která jsou předurčena podle určení letišť (základní, záložní) a umístění letišť ve sledech (letiště I., II. a dalšího sledu).

V této souvislosti zmíním se krátce o systému velení. Systém velení frontového letectva považujeme za součást operační sestavy letectva. Má odpovídající návaznost na systém velení frontu, ale současně i relativní samostatnost, jež kromě jiného je dána i specifikou sestavy letectva v sestavě vojsk frontu. Blíže se budu touto otázkou zabývat v další části pojednání.

PODSTATA ODOLNOSTI OPERAČNÍ SESTAVY LETECTVA, JEHO LETIŠTNÍCH UZLŮ, LETIŠŤ A TÝLOVÝCH ZAŘÍZENÍ

Operační sestava frontového letectva v příhraničním pásmu, jeho letištní uzly, letiště a týlová zařízení, jsou v soudobých podmínkách pod úhrozou,

- průzkumu nepřítele (kosmického, agenturního, radiotechnického),
- napadení raketovými jadernými prostředky,
- napadení letectvem (jadernými i klasickými prostředky).

Uvedené druhy průzkumu nepřítele ohrožují operační sestavu frontového letectva nepřetržitě i v době míru. S momentem zahájení války je sestava letectva dále ohrožena vzdušným průzkumem, údery jeho prostředků vzdušného napadení a jeho systém velení ještě radiotechnickým rušením. Postavme si otázku: „Jak čelit těmto úhrožám?“ Odpověď není jednoduchá, postupovat však

musíme tak, abychom paralyzovali nebo alespoň podstatně snížili účinnost akcí nepřítele v pořadí přijímaných vlastních opatření podle stupňování nebezpečnosti jednotlivých činností nepřítele.

Sestavu frontového letectva nejvíce ohrožují úder y raketových jaderných prostředků nepřítele. Této úhroze můžeme čelit na operačním stupni velení včasným rozptýlením letectva [s využitím záložních letišť i rozptylových prostorů u letišť] nebo ještě účinněji včasným hromadným vzletem frontového letectva ke splnění úkolů v prvním hromadném úderu.

Tato protioopatření závisí na hodnotě informací o nepříteli a konkrétně o příznacích jeho bezprostřední přípravy k napadení. Získat takové informace přesahuje možnosti operačního stupně velení a stává se záležitostí strategického stupně velení.

Dále je operační sestava frontového letectva ohrožena úder y letectva nepřítele. Možnosti, jak čelit této úhroze, jsou podobné jako při úhroze úderu raketami, rozdíl je jen ve výhodnějších časových možnostech a částečně i v menší závislosti operačního stupně velení na informacích strategického stupně. [Letectvo nepřítele můžeme zjistit na čarách radiolokačního průzkumu.] Úhroze kosmického, agenturního a radiotechnického průzkumu nepřítele je operační sestava frontového letectva vystavena nepřetržitě. Čelit této úhroze nebo alespoň snižovat výslednost jednotlivých druhů průzkumu můžeme komplexními opatřeními operačního zastírání, taktického maskování, přísným režimem života na letištích a kázní v rádiovém provozu.

Odolnost operační sestavy frontového letectva, jeho letištních uzlů, letišť a týlových zařízení je tedy taková vlastnost, která s naplněním komplexu různých opatření zabezpečuje maximální životnost frontového letectva.

Při přípravě a realizaci opatření k řešení odolnosti operační sestavy frontového letectva je nutné respektovat a plně využít zákonitých relací mezi odolností sestavy [letišť] a pohotovostí letectva ke vzletu. Vysoký stupeň bojové pohotovosti je rozhodující podmínkou jeho rychlého hromadného vzletu. **Hromadný vzlet je první mimořádně důležitou fází účasti frontového letectva v 1. hromadném úderu.** Jeho uskutečnění podmiňuje splnit úkoly v 1. hromadném úderu a současně umožňuje přivést letectvo se země, kde je nejvíc zranitelné, do vzduchu, kde jeho část [stíhací letectvo, stírací bombardovací letectvo] může přímo čelit úderům nepřátelského letectva.

FAKTORY TVOŘÍCÍ HODNOTU ODOLNOSTI OPERAČNÍ SESTAVY LETIŠTNÍCH UZLŮ, LETIŠŤ A TÝLOVÝCH ZAŘÍZENÍ FRONTOVÉHO LETECTVA

Hodnota odolnosti operační sestavy frontového letectva proti úderům a průzkumu prostředků vzdušného napadení záleží na více faktorech, z nichž podstatné jsou:

- počet a kvalita letišť v poměru k počtu útvarů letecké armády frontového letectva,
- PVO letištních uzlů, letišť a týlových zařízení,
- ženíjní vybudování letišť,
- operační zastírání sestavy a taktické maskování letišť a důležitých objektů na letištích.

a) Počet a kvalita letišť v poměru k počtu útvarů letecké armády frontového letectva.

Počet letišť ve svém součtu musí být úměrný počtu leteckých útvarů letecké armády tak, že na jeden pluk připadá 1 letiště základní a jedno až dvě letiště záložní. Čím je tento poměr příznivější k souhrnnému počtu letišť, tím jsou vytvořeny lepší podmínky rozptýlenému rozmístění letectva. Kvalita letištní sítě vcelku je dána poměrem zpevněných letišť a kategorií jednotlivých letišť.

V klimatických a půdních podmínkách středoevropského válčiště počítáme se sezónní schopností travnatých letišť. Potřebám rozptýleného rozmístění frontového letectva nejlépe odpovídá takový počet letišť různé kvality, který pro jeden útvar umožňuje vyčlenit dvě letiště s pevnou vzletovou a přistávací drahou a jedno letiště travnaté.

Kvalita jednotlivých letišť je dána jejich kategorií. Hlavními znaky jednotlivých kategorií jsou délka vzletové a přistávací plochy, hodnota radiotechnického zabezpečení a měl by být také stupeň ženiijního vybudování k ochraně techniky i živé síly.

b) Protivzdušná obrana letištních uzlů, letišť a týlových zařízení.

Letecká armáda frontového letectva v příhraničním pásmu se zpravidla rozmísťuje v prostoru jednoho nebo několika svazků vojsk PVOS. Hlavní palebnou sílu vojsk PVOS tvoří útvary PLRV, které se rozmísťují k obraně důležitých objektů a tvoří buď plynulé nebo přerušované pásmo. Letiště frontového letectva, která jsou buď v tomto pásmu nebo vzhledem k hlavnímu náletovému směru za ním, jsou poměrně spolehlivě bráněna v rámci systému PVOS. Protivzdušnou obranu letištních uzlů a letišť před pásmem zabezpečuje buď zčásti nebo plně aktivovaný systém PVO frontu, jeho hlavní palebná síla — útvary PLRV, které mohou rovněž vytvořit pásmo podél hranic. Palebný systém PLRV—PVOS i frontu doplňuje stíhací letectvo PVOS a frontové stíhací letectvo, z nichž poslední je předurčeno především k odrážení úderů nepřátelského letectva na přístupech a malých výškách.

Hodnota PVO v příhraničním pásmu, a to jak důležitých objektů státu, tak i pozemních vojsk frontového letectva, rozhodujícím způsobem závisí na organizaci velení. Nejvyšší účinnosti můžeme dosáhnout, budou-li všechny síly a prostředky PVO spojeny v jeden systém — „systém PVO příhraničního pásma“ s přísnou centralizací velení.

Nehledě na systém PVO, specifickou otázkou je PVO letišť.

Frontové stíhací letectvo a stíhací bombardovací letectvo v letištních uzlech i na letištích je schopno bránit se proti úderům nepřátelského letectva svými prostředky. Přesto však je nutné začlenit do PVO letišť malorázové PLD s rozmístěním na krajích vzletové a přistávací dráhy, s předurčením k zásahu proti těm letounům, které ohrožují vlastní přistávající nebo startující letouny.

c) Ženiijní vybudování letišť.

Na ženiijní vybudování letišť je několik názorů. Jsou názory, že letiště mírové dislokace bychom neměli příliš ženiijně budovat, protože je letectvo před zahájením bojové činnosti stejně opustí. Jsou rovněž různé názory na stupeň ženiijního vybudování letišť základních i záložních.

Jisté je, že letiště nemůžeme ženiijně zabezpečit proti všem úhrožám.

Optimální bude takové ženiijní vybudování letišť, které umožní rozptýlené rozmístění letounů, jejich rychlé soustředění ke vzletu a vlastní vzlet a zabezpečí ochranu bojové techniky a živé síly proti klasickým bojovým prostředkům. Nejnáročnější z hlediska ženiijního vybudování budou zřejmě přístupové komu-

nikace do rozptylových prostorů a rozptylové prostory pro $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ letounů leteckého pluku.

Kvalita komunikací musí být taková, aby umožňovala pohyb letounu vlastní silou (při tahu motoru) a ne vlečením letounů tahači.

K ochraně letounů budou optimální ochranné valy, bez vrchního přikrytí, k ochraně živé síly typizované úkryty s odolností proti napalmu a klasickým bojovým prostředkům.

V uvedeném objemu by měla být ženijně vybudována všechna základní letiště operační sestavy i záložní letiště se zpevněnou vzletovou a přistávací drahou.

Ženiní vybudování travnatých letišť je problematické. Na jedné straně bylo by potřebné, na druhé straně přispívá k demaskování travnatých letišť.

Optimální zřejmě v tomto bude takový názor, že travnaté letiště s dobrou únosností je nutné částečně ženijně vybudovat, hlavně v tom smyslu, aby toto vybudování umožnilo rozptýlit letouny a jejich samostatný pohyb na vzletové a přistávací dráze.

d) Operační zastírání sestavy a taktické maskování letišť a důležitých objektů na letištích.

Na tuto otázku je rovněž několik protichůdných názorů. Existuje názor, že v podmínkách kosmického průzkumu a hustého turistického ruchu je výslednost zastírání a maskování pochybná. Takový názor je nesprávný, protože narušuje akceschopnost.

Při optimálním řešení této otázky můžeme s obtížemi aplikovat bohaté zkušenosti z druhé světové války.

Existenci a polohu obsazených i neobsazených letišť s betonovou nebo zpevněnou vzletovou a přistávací drahou jistě neутajíme. Tomu napomáhají takové demaskující faktory, jako je provoz na letišti a nápadnost (velikost, pravidelný tvar a světelný jas) vzletové a přistávací dráhy. Jak tedy postupovat?

Nejdříve několik slov k operačnímu zastírání. V operačním zastírání sestavy frontového letectva mají rozhodující úlohu a místo klamná letiště. Účel klamných letišť je totožný s tím, jak jej známe ze zkušeností 2. světové války, to znamená přilákat úder nepřátelského letectva. V soudobých podmínkách se však podstatně mění charakter těchto letišť a tím i jejich vybavení. Na soudobá klamná letiště klademe tyto požadavky:

- jejich umístění v relativní blízkosti skutečného letiště,
- přesvědčující věrohodnost, rozmístění letounů a jejich skutečný provoz,
- taktické maskování jednotlivých objektů,
- PVO klamných letišť.

Plně uplatnit požadavky je jistě obtížné hlavně proto, že je to značně nákladné, avšak tyto náklady nebudou marnou investicí.

Při taktickém maskování letišť a důležitých objektů na nich usilujeme o snížení jasů vzletové a přistávací dráhy a zamaskování jednotlivých objektů (hlavně letounů) tak, aby bylo obtížné najít je a ničit přímou palbou raket a palubních zbraní. Maskovací prostředky skutečných objektů přitom můžeme ve vhodné kombinaci použít s maketami letounů (stejných typů).

ODOLNOST SYSTÉMU VELENÍ FRONTOVÉHO LETECTVA

Systém velení frontovému letectvu je součástí jeho operační sestavy a má charakter relativně samostatného podsystemu v rámci systému velení frontu.

Systém velení letecké armády frontového letectva pozůstává ze soustavy míst velení jednotlivých stupňů. Jde o tato místa velení:

- na stupni letecké armády: VS, ZVS (popřípadě PVS) a TVS letecké armády;
- na stupni svazku: VS (PVS) leteckých bojových divizí a leteckých technických divizí;
- na stupni útvaru: VS leteckých pluků;
- v rámci celého systému je systém velení, doplněný ještě o naváděcí stanoviště stíhacího letectva a stíhacího bombardovacího letectva;
- zvláštní místo v systému velení frontového letectva mají:
 - zástupce velitele letecké armády pro stíhací letectvo, který je s operační skupinou na VS náčelníka PVO frontu;
 - letecké operační skupiny, které jsou na VS vševojskových armád;
 - styčné orgány štábu letecké armády na hlavních pracovištích VS frontu a u svazu (svazku) vojsk PVOS.

Umístění posledních 3 orgánů představuje souvislost a spjatost systému velení frontovému letectvu s ostatními systémy (nadřazenými i součinnostními).

Odolnost systému velení frontového letectva je nutné řešit vcelku i diferencovaně podle specifiky míst velení jednotlivých stupňů.

Systém velení frontového letectva je ohrožen obdobně jako sestava průzkumem, údery a radiotechnickým rušením. Nejvíce je ohroženo VS letecké armády především jadernými údery. Jak řešit jeho životnost a tím i základní požadavek nepřetržitosti velení frontovému letectvu? Jistěže komplexními opatřeními, jako vhodným umístěním VS jako celku i jeho jednotlivých prvků, ženi-
ním vybudováním, přikrytím prostředky PVO, opatřeními proti rušení.

Těmito opatřeními můžeme sice zvýšit odolnost VS letecké armády, ale nemůžeme naprosto vyloučit jeho vyřazení jaderným úderem.

Zásadní řešení životnosti VS letecké armády a nepřetržitosti velení frontovému letectvu je proto v organizaci ZVS letecké armády.

Rozeberu krátce, jak řešit otázku převzetí velení v případě vyřazení VS letecké armády.

Obecně platí zásada, že každý stupeň velení má mít VS a ZVS a na tato základní místa velení rozmisťovat své orgány. Dále je přijata zásada, že v případě vyřazení VS může být velení přeneseno na VS nižšího stupně velení. Existence těchto dvou zásad vedle sebe již signalizuje, že druhá zásada byla vyslovena a v praxi uplatňována proto, že ZVS (PVS), zvláště operačních stupňů velení, nejsou schopna přijmout velení nad konkrétním uskupením vojsk dlouhodobě, ale jenom na kratší dobu, po jejíž uplynutí musíme velení organizovat podle druhé zásady. Jak to vypadá tedy konkrétně? Budu srovnávat situaci u frontového letectva se situací u pozemních vojsk.

Např. v případě vyřazení VS frontu převezme velení krátkodobě ZVS (PVS, nebo TVS) frontu a v dalším může být velení uskupení frontu dlouhodobě přeneseno na některou vševojskovou armádu.

Vševojsková armáda, jako nižší operační stupeň velení pozemních vojsk, má k tomu jistě všechny základní předpoklady.

U frontového letectva je tomu však jinak. V případě vyřazení VS letecké armády převezme krátkodobě (vzhledem k současnému vybavení a možnosti) velení ZVS (PVS), nebo TVS letecké armády. Tato však nemohou z hlediska obsazení, vybavení i zabezpečení velet trvale frontovému letectvu v dalším průběhu frontové operace. Uplatnit druhou zásadu, tj. přenést velení na nižší stupeň (některou leteckou divizi) je nereálné, protože divizní stupeň není schopen ani krátkodobě v takovém rozsahu velet.

Východisko je ve vhodné organizaci a vybavení ZVS (PVS) letecké armády. Při vědomí si reálné možnosti plného vyřazení VS letecké armády a omezených možností TVS letecké armády, je nutné vybudovat, vybavit a obsadit TVS (PVS) letecké armády kompletním kvalifikovaným orgánem, který by byl schopen velení převzít a velet.

Štáb a ostatní orgány velení letecké armády ve své organizační struktuře i z hlediska počtu a kvalifikace musí být schopny s přechodem do plné bojové pohotovosti hlavní místa velení [VS, ZVS (PVS) a TVS] obsadit a zabezpečit z nich nepřetržitě velení.

Zabezpečit nepřetržitost velení tímto způsobem je náročné na počty orgánů velení. Rozdíl mezi mírovými a válečnými počty můžeme uhradit z těch orgánů, jejichž vyloženě mírová činnost s přechodem do plné bojové pohotovosti buď zaniká nebo se podstatně redukuje.

Dále několik slov ke zvýšení odolnosti dalších částí systému velení frontového letectva. V podstatě jde o vhodné umístění VS divizí a pluků, jejich maskování a ženíjní vybavení (tak, aby nesnižovalo mobilitu) a dále o odolnost systému spojení a RTZ proti úderům i proti rušení.

Nejvíce je systém velení frontového letectva zranitelný v základní operační sestavě, ze které letecká armáda frontového letectva vede bojovou činnost v 1. hromadném úderu a odráží 1. hromadný úder nepřítele. Proto také platí požadavek, aby místa velení byla připravena podle operační sestavy a ženíjně zabezpečena. Totéž platí o spojení, které musí být aktivováno nepřetržitě, a ne až s přechodem do plné bojové pohotovosti.

Zranitelnost spojení a prostředků RTZ můžeme snížit kombinovaným využitím anténních systémů a dostatečnou zálohou těchto prostředků (z nichž část může být zasazena, aktivována však až po vyřazení základních systémů).

Protiradiotechnická činnost by si zasloužila zvláštní pojednání. Cesta ke zvýšení odolnosti proti rušení je v zavedení nové techniky a ve zdokonalování odborné přípravy.

Z á v ě r

V závěru nebudu opakovat jednotlivé myšlenky uvedené již v obsahu článku. Chtěl bych však několik myšlenek zdůraznit a z nich vyvodit případně i zásady.

Odolnost operační sestavy frontového letectva nemůžeme chápat samostatně, ale vždy jako jeden z prvků její charakteristiky. V této charakteristice je dominující požadavek, aby sestava odpovídala splnění úkolů letecké armády a aby umožňovala pružné soustředěné použití frontového letectva a jeho manévr v operaci frontu. Dále nesmí odolnost sestavy ztěžovat nebo omezovat vysokou bojovou pohotovost k hromadnému vzletu.

Jednotlivé prvky odolnosti sestavy je pak nutné řešit v pořadí jejich důležitosti. Mimořádnou důležitost v tomto má dostatek kvalitních letišť (zejména k potřebě základní operační sestavy), dovedné využití operačního zastírání

(nový pohled na klamná letiště) a úměrné ženijní vybudování a taktické maskování letišť a bojové techniky na nich. Odolnost systému velení frontového letectva má zvláštní význam a svoji specifiku. Těžiště opatření musí být soustředěno na zabezpečení nepřetržitosti velení, zejména ze stupně letecké armády.

Považuji za účelné dodat, že zkušenosti z lokálních válek k vlastní aplikaci je nutné důsledně třídit podle odlišnosti podmínek a s úvahou na specifický politicko-vojenský rámec.

Pod tímto zorným úhlem posuzujeme i použití vojenského letectva Izraele v izraelsko-arabském konfliktu a neúspěch letectva SAR.

Pokud jde o úspěšné použití frontového letectva v podmínkách středoevropského válčiště platí, myslím, i nadále zásada, že jeho efektivnost při účasti v prvním hromadném úderu, jakož i v dalším průběhu frontové operace počátečního období války, je podmíněna v jaderné válce uskutečněním 1. hromadného úderu strategickými prostředky.

Při zahájení války bez použití jaderných zbraní je ovšem situace jiná, v tom případě je rozhodující palebnou silou frontové letectvo. A aby mohlo takovou úlohu sehrát, musí odpovídat i jeho bojové složení.